

SARDAR PATEL UNIVERSITY
M.A. FINAL (ECONOMICS) EXTERNAL

**Environmental Problems of India-Solutions
 and Strategies**

Paper: MAFEECO504
Date: 28-04-2022, Thursday

Time: 09:00 AM to 11:00 AM
Total Marks: 70

Q.1 Examine the features of modern agriculture that lead to land degradation. (17)

(A) What measures could be taken to prevent the same?
 આધુનિક ખેતીનાં એવાં લક્ષણો તપાસો જે જમીન બગાડમાં પરિણમે છે. આ બગાડ રોકવા માટે કેવાં પગલાં લઈ શકાય?

OR/ અથવા

Q.1 Examine the environmental issues emanating from agricultural, industrial (17)

(B) and municipal use of water. What policy measures could be taken to mitigate the same?

પાણીના કૃષિ, ઔદ્યોગિક અને ઘરેલું ઉપયોગ દ્વારા જન્મતાં પર્યાવરણીય પ્રશ્નો તપાસો. આ સમસ્યાઓને દૂર કરવાં માટે કેવાં નીતિવિષયક પગલાં લઈ શકાય?

Q.2 Examine the degradation and deforestation in India after Independence? (17)

(A) How does the Forest Policy 1988 address the same?

આઝાદી પછી ભારતમાં થયેલું નિર્વનિકરણ અને જંગલોનો બગાડ તપાસો. 1988ની વન નીતિ આને કેવી રીતે સંબોધે છે?

OR/ અથવા

Q.2 What are the standards of ambient air quality in India? Examine the policy (17)

(B) measures undertaken to reduce air pollution in India.

ભારતમાં શુદ્ધ હવાના માપદંડો શું છે? ભારતમાં હવા પ્રદુષણ ઘટાડવા માટેના નીતિ-વિષયક પગલાં તપાસો.

Q.3 What do you understand by an environment-friendly urban area? Give (18)

(A) justifications for your answer.

પર્યાવરણ મિત્ર શહેરી વિસ્તારનો તમે શું અર્થ સમજો છો? તમારા ઉત્તરને યથાર્થ ઠેરવો.

OR/ અથવા

Q.3 Examine the sources of industrial pollution in India. What measures should (18)

(B) be taken by the industrial units themselves, so that they can become less-polluting in nature?

ભારતમાં ઔદ્યોગિક પ્રદુષણનાં સ્ત્રોતો તપાસો. પોતે ઓછા પ્રદુષક બની શકે, તે માટે ઔદ્યોગિક એકમોએ જાતે શું પગલાં લેવા જોઈએ?

Q.4 How is pollution generated in i) logistics, ii) construction and iii) trade and (18)

(A) commerce sectors? What measures do you suggest to mitigate the same?

આ ક્ષેત્રોમાં પ્રદુષણ કેવી રીતે ઉત્પન્ન થાય છે? : i) માલસામાનની હેરફેર, ii) બાંધકામ, iii) વ્યાપાર અને વાણિજ્ય. તેને દૂર કરવાં માટે આપ શું પગલાં સૂચવો છો?

OR/ અથવા

Q.4 What do you understand by 'sustainable consumption'? Explain the ways (18)

(B) in which an Indian wedding function could become environment-friendly.

ટકાઉ વપરાશનો આપ શું અર્થ સમજો છો? એક ભારતીય લગ્ન પ્રસંગ પર્યાવરણ-મિત્ર કેવી રીતે બની શકે તે સમજાવો.